

ØSTRE LANDSRET DOM

afsagt den 22. november 2022

Sag BS-639/2020-OLR
(3. afdeling)

A A/S
(advokat Mai Staal Madsen)

mod

Ankestyrelsen
(advokat Inge Houe)

Landsdommerne Bo Østergaard, Bodil Dalgaard-Hammer og Louise Christophersen (kst.) har deltaget i sagens afgørelse.

Sagen er anlagt ved Retten på Frederiksberg den 11. september 2019. Ved kendelse af 7. januar 2020 er sagen henvist til behandling ved landsretten efter retsplejelovens § 226, stk. 1.

Sagen drejer sig om, hvorvidt B's tilskadekomst i forbindelse med en besvimelse på hendes arbejdsplads, er en arbejdsskade efter arbejdsskadesikringsloven.

Påstande

Sagsøgeren, A A/S (herefter "A A/S"), har nedlagt påstand om, at Ankestyrelsen tilpligtes at anerkende, at B ikke ved hændelsen den 3. oktober 2016 har pådraget sig en personskade, der skal anerkendes som en arbejdsskade.

Sagsøgte, Ankestyrelsen, har påstået frifindelse, subsidiært hjemvisning.

Sagen er behandlet på skriftligt grundlag, jf. retsplejelovens § 366, stk. 1.

Sagsfremstilling

B's arbejdsgiver, C A/S, anmeldte den 10. februar 2017 en arbejdsulykke til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring. I anmeldelsen er det anført, at B sad og arbejdede ved sin pc ved sit skrivebord, da hun pludselig besvimedede.

B anmeldte tillige skaden til A A/S den 28. marts 2017.

Hun oplyste bl.a. at hun besvimedede, da hun sad på kontoret, og faldt på gulvet og slog hovedet.

Ved afgørelse af 18. oktober 2018 anerkendte Arbejdsmarkedets Erhvervssikring ulykken som en arbejdsskade og vurderede, at B's varige mén efter ulykken udgjorde 10 procent, samt at hun ikke havde ret til erstatning for tab af erhvervsevne. Af afgørelsen fremgår bl.a.:

"Afgørelse

Vi har anerkendt den anmeldte ulykke som en arbejdsskade efter arbejdsskadeloven.

(Lov om arbejdsskadesikring § 6, stk. 1)

Personskader, der sker på arbejdet og under arbejdets forhold, er som udgangspunkt omfattet af arbejdsskadeloven.

Et ildebefindende eller sygdomsanfald, der ikke skyldes arbejdet eller arbejdets forhold men som sker i forbindelse med arbejdet, er ikke omfattet af loven. Ved et ildebefindende eller sygdomsanfald, er det kun eventuelle alvorlige følger heraf, forårsaget af arbejdet eller arbejdspladsens forhold, som er omfattet af loven. Dette følger af Ankestyrelsens principafgørelse 16-14.

Jus om 33-17

En ulykke kan anerkendes efter arbejdsskadeloven, hvis den fysiske eller psykiske personskade er en følge af en hændelse eller en påvirkning, som sker pludseligt eller inden for 5 dage.

Når vi vurderer, om ulykkesbegrebet er opfyldt, foretager vi en konkret bevisbedømmelse og afvejer, hvilke beviser der taler henholdsvis for og imod en årsagssammenhæng mellem hændelsen/påvirkningen og personskaden.

De elementer, der indgår i bevisbedømmelsen kan være:

- Tidsmæssig sammenhæng
- Kontakt til læge eller anden behandler- og hvornår
- Længerevarende gener, eller gener der er svundet efter relevant behandling
- Relevante behandlinger

- Forudbestående sygdom, der gav symptomer før hændelsen/påvirkningen
- Forudbestående sygdom, der er konstateret efter hændelsen og ikke gav symptomer før
- Symptomernes udvikling efter hændelsen/påvirkningen
- En relevant belastning i forhold til den beskadigede legemsdel (egnethed)

Personskadebegrebet skal fastlægges i lyset af de ydelser, der kan gives efter arbejdsskadeloven. Forbigående smerter, der ikke kræver behandling, men går over af sig selv, vil derfor normalt ikke være en personskade i arbejdsskadelovens forstand.

Begrundelse

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring kan anerkende en ulykke som en arbejdsskade, hvis skaden er forårsaget af dit arbejde eller de forhold, det foregår under.

Ulykken den 3. oktober 2016 er en arbejdsskade.

Vi vurderer, at din skade i form af posttraumatisk hovedpine, er forårsaget af, at du som følge af besvimelse, da du sat ved dit skrivebord på dit arbejde, faldt og slog hovedet i gulvet.

Vi har lagt vægt på, at du tidsnært på hændelsen, opsøgte læge, og at der fremgår af lægejournalen, at du i denne forbindelse havde gener i form af fokuserings- og koncentrationsproblemer. Vi vurderer dermed, at der er tidsmæssigt årsagssammenhæng mellem hændelsen og dine hovedgener.

Vi har lagt vægt på, at du i forbindelse med ulykken med stor sandsynlighed pådrog dig slag mod hovedet, idet du faldt i gulvet da du besvimede. Vi vurderer som følge her af, at hændelsen er egnet til at medføre vedvarende hovedgener. Vi vurderer dermed, at der er medicinsk årsagssammenhæng, mellem hændelsen og den skade du har pådraget dig.

Vi har dernæst lagt vægt på, at du ifølge de lægelige oplysninger og dine egne oplysninger, ikke har haft forudbestående hovedgener frem til ulykkestidspunktet.

Endvidere har vi lagt vægt på, at det fremgår af epikrise, af den 2. januar 2017, at du på dette tidspunkt, fortsat havde symptomer i form af blandt andet hovedpine og lyd- og lysfølsomhed. Du havde dermed fortsat gener 3 måneder efter hændelsen, og vi vurderer dermed, at du har pådraget dig mere end forbigående gener grundet skaden.

Afslutningsvis har vi lagt vægt på, at du har modtaget kiropraktobehandling som følge af skaden. Vi vurderer, at behandlingen har været relevant for bedst mulig bedring af dine gener.

Som følge af at du har vedvarende gener, og har modtaget relevant og helbredende behandling som følge af skaden, vurderer vi, at din skade opfylder personskadebegrebet efter loven.

Derfor anerkender vi posttraumatisk hovedpine som en arbejdsskade. Vi gør opmærksom på, at vi ikke kan anerkende din besvimelse som en arbejdsskade, da der af sagens oplysninger ikke fremgår, at ildebefindendet/besvimelsen, skulle være forårsaget af arbejdet eller arbejdets forhold. Vi anerkender således alene dine følger efter slag mod hovedet som en arbejdsskade. Dette følger af Ankestyrelsens principafgørelse 16-14."

A A/S klagede den 5. november 2018 over afgørelsen til Ankestyrelsen og anførte, at besvimelsestilfældet ikke var blevet mere alvorligt som følge af arbejdet eller arbejdets forhold, hvorfor principafgørelse 16-14 ikke kunne anvendes i sagen.

Den 7. juni 2019 traf Ankestyrelsen afgørelse, hvorved B's posttraumatiske hovedpine blev anerkendt som en arbejdsskade, mens besvimelsen ikke blev anerkendt som en arbejdsskade. Ankestyrelsen nedsatte endvidere méngraden til 8 procent. Af afgørelsen fremgår bl.a.:

"Begrundelsen for afgørelsen om anerkendelse

Sådan vurderer vi sagen

Vi vurderer, at det er godtgjort, at du er udsat for en arbejdsskade 3. oktober 2016, hvor du får posttraumatisk hovedpine.

Vi vurderer, at besvimelsen er forårsaget af andre forhold end arbejdet, og at besvimelsen således ikke er omfattet af loven.

Hvad er afgørende for resultatet

Du har oplyst, at du sidder og arbejder ved din pc på skrivebordet, da du pludselig besvimer. Du falder ned på gulvet og slår hovedet.

Om personskaden, der anerkendes

Vi lægger vægt på, at du kort tid efter hændelsen går til læge og oplyser, at du er besvimet på arbejdet og har slået hovedet. Du oplyser, at du har mange problemer med at fokusere og holde koncentrationen. Der er således tidsmæssig sammenhæng mellem hændelsen 3. oktober 2016 og dine gener fra hovedet.

Vi lægger også vægt på, at hændelsen har medført en belastning af dit hoved, der er relevant i forhold til at medføre posttraumatisk hovedpine. Vi begrundet dette med, at du falder ned fra en stol og slår hovedet.

Vi lægger endvidere vægt på, at der er tale om vedvarende gener fra hovedet. Der er løbende lægehenvendelser om gener fra hovedet, og det fremgår af speciallægeerklæring af 24. marts 2018, at du fortsat har en del gener.

Det er derfor tilstrækkeligt godtgjort, at hændelsen 3. oktober 2016 har forårsaget en personskade i arbejdsskadelovens forstand.

Vi kan henvise til vores principafgørelse 16-14, der omhandler ildebe-
findende på arbejdet. I principafgørelsen anerkender vi følgerne efter
besvimelsestilfældet. Det fremgår af principafgørelsen, at vi ikke skal
foretage en sandsynlighedsvurdering af, om tilskadekomne ville være
kommet lige så slemt til skade, hvis den samme situation var opstået
andre steder end på arbejdet.

Om personskaden, der ikke anerkendes

Vi anerkender ikke besvimelse som en arbejdsskade.

Vi lægger vægt på, at der ikke er oplysninger om forhold vedrørende
dit arbejde, der kan være årsagen til besvimelsen. Selve besvimelsestil-
fældet er således ikke forårsaget af arbejdet eller de forhold, det er fore-
gået under.

Oplysningerne fremgår særligt af anmeldelsen, din besvarelse af spør-
geskema underskrevet 23. februar 2017, lægeerklæring 1 af 9. august
2017, funktionsattest af 13. december 2017, speciallægeerklæring af 24.
marts 2018 og journal fra egen læge.

Om reglerne

En ulykke kan anerkendes efter arbejdsskadeloven, hvis den fysiske el-
ler psykiske personskade er en følge af en hændelse eller en påvirkning,
som sker pludseligt eller inden for 5 dage.

Når vi vurderer, om ulykkesbegrebet er opfyldt, foretager vi en konkret
bevisbedømmelse og afvejer, hvilke beviser der taler henholdsvis for og
imod en årsagssammenhæng mellem hændelsen/påvirkningen og per-
sonskaden.

De elementer, der indgår i bevisbedømmelsen, kan være:

- tidsmæssig sammenhæng
- kontakt til læge eller anden behandler - og hvornår
- længerevarende gener, eller gener, der er svundet efter relevant be-
handling
- relevante behandlinger
- forudbestående sygdom, der gav symptomer før hændel-
sen/påvirkningen
- forudbestående sygdom, der er konstateret efter hændelsen, og som
ikke gav symptomer før
- symptomernes udvikling efter hændelsen/påvirkningen
- en relevant belastning i forhold til den beskadigede legemsdel (eg-
nethed)

Personskadebegrebet skal fastlægges i lyset af de ydelser, der kan gives
efter arbejdsskadeloven. Forbigående smerter, der ikke kræver behand-
ling, men går over af sig selv, vil derfor normalt ikke være en per-
sonskade i arbejdsskadelovens forstand.

Det er den tilskadekomne, der skal godtgøre, at en hændelse/påvirkning har medført en skade eller en forværring af en kronisk sygdom, der i sig selv udgør en personskade.

...

Bemærkninger til klagen

A A/S anfører, at principafgørelse 16-14 ikke kan anvendes i den konkrete sag, da besvimelsestilfældet ikke er blevet mere alvorligt som følge af arbejdet eller arbejdets forhold. A A/S Forsikring anfører, at du i besvimelsestilfældet sidder på en kontorstol ved et bord.

Vi bemærker, at vi har været opmærksomme på A A/S' kommentarer under sagens behandling.

Vi kan oplyse, at det afgørende er, at det fremgår af principafgørelse 16-14, at vi ikke foretager en sandsynlighedsvurdering af skaden, og at vi dermed ikke skal vurdere, om du ville være kommet lige så slemt til skade, hvis den samme situation var opstået andre steder end på arbejdet.

Det fremgår også af principafgørelsen, at vi heller ikke skal sondre imellem, hvilke dele af personskaden du under alle omstændigheder ville have pådraget dig, hvis du for eksempel var besvimet andre steder end på arbejdet og hvilke dele af personskaden, som arbejdets forhold har forværret.

Vi henviser i øvrigt til ovenstående begrundelse for afgørelse om anerkendelse."

Ved brev af 2. juli 2019 gjorde A A/S indsigelse over for Ankestyrelsens afgørelse.

B klagede den 16. juli 2019 over, at Ankestyrelsen havde nedsat det varige mén til 8 procent.

Ankestyrelsen afviste ved brev af 8. august 2019 til B at genoptage sagen. Som svar på indsigelserne fra B og A A/S anførte Ankestyrelsen følgende.:

"Svar på indsigelserne

Et ildebefindende, der skyldes private forhold, anerkendes ikke som en arbejdsskade. Men fysiske skader, som er muliggjort af den begivenhedsrække, ildebefindendet sætter i gang, kan anerkendes. I henhold til principafgørelse 16-14 foretager styrelsen ikke i sådanne sager en "sandsynlighedsvurdering" af, om skadelidte ville være kommet lige så slemt til skade, hvis arbejdstagerens ildebefindende var opstået andre steder.

Det gør vi blandt andet ikke, fordi det fra sag til sag ville risikere at få tilfældighedernes præg og stride mod intentionen med loven, som helt

overordnet er at etablere en sikringsordning for skader, der sker på arbejdet, og som mest naturligt må henføres til dette.

Ved vurderingen af om en skade skal anerkendes som følge af arbejdets forhold i henhold til lovens § 5, taler både lovgivningen, forarbejderne og gældende praksis klart til fordel for en udvidet og ikke en indskrænket fortolkning. Det er derfor ikke noget argument imod Ankestyrelsens praksis, at den fører til flere anerkendelser end færre anerkendelser.

Ved alvorligere følger menes i principafgørelsen en alvorligere følge end det rene besvimelsestilfælde - altså en merskade udover besvimelsen. Der menes ikke, at hændelsen har fået alvorligere følger, end hvad der ville være sket andre steder end på arbejdet.

Det afgørende er, at du falder fra arbejdsgivers stol ned på arbejdsgivers gulv og pådrager dig en merskade udover besvimelsen i form af posttraumatisk hovedpine.

Vi kan henvise til principafgørelsens eksempel om den tilskadekomne, der besvimer, mens han står og arbejder for arbejdsgiver. Han falder om, slår hovedet i faldet og pådrager sig en hjernerystelse. Besvimelsen er ikke forårsaget af arbejdet eller dets forhold og er derfor ikke omfattet af arbejdsskadesikringsloven. Tilskadekomne pådrager sig en alvorligere følge end den rene besvimelse i form af en hjernerystelse. Hjerne-rystelsen er derfor omfattet af arbejdsskadesikringsloven.

Din sag er sammenlignelig med eksemplet. Det er i den forbindelse ikke afgørende, at tilskadekomne i eksemplet står, og du sidder, I falder begge fra henholdsvis stående og siddende position og slår hovedet mod gulvet og pådrager jer henholdsvis en hjernerystelse og en posttraumatisk hovedpine.

Vi vurderer således fortsat, at følgerne af besvimelsen i form af posttraumatisk hovedpine skal anerkendes som en arbejds-skade.

Vi vurderer i øvrigt, at der ikke er kommet nye oplysninger frem, som ændrer ved vores tidligere vurdering af anerkendelsesspørgsmålet.

...

Vi vurderer i øvrigt, at der ikke er kommet nye oplysninger frem, som ændrer ved vores tidligere vurdering af spørgsmålet om varigt mén.

Vi henviser derudover til begrundelserne i afgørelsen.

Yderligere vurderer vi, at der ikke er sket væsentlige sagsbehandlingsfejl eller ændring af de retlige forhold.

Vi gør derfor ikke mere i anledning af jeres henvendelser."

Retslægerådet har i en erklæring af 10. august 2021 udtalt følgende:

"Spørgsmål 1:

Faldt skadelidte som følge af at hun besvimede?

Retslægerådet bedes begrunde sit svar samt om muligt angive graden af sandsynlighed.

Der foreligger ikke tidstro lægelige oplysninger fra dagen for ulykkestilfældet, men først 4 dage senere, hvor det af journal fra egen læge anføres, at sagsøger bemærker kortvarigt inden, at det sortnede, og vågner op på gulvet. Ingen kramper. Ingen ufrivillige vandladninger eller afføring og ingen bid i tungen. På baggrund heraf vurderer Retslægerådet med over 50 % sandsynlighed, at sagsøger faldt som følge af en besvimelse.

Spørgsmål 2:

Retslægerådet bedes redegøre for, om den i sagens akter beskrevne tilstand med hovedpine m.m. mest sandsynligt opstod før, skadelidtes ramte gulvet eller om skaden mest sandsynligt er opstået som følge af, at hovedet ramte gulvet.

Retslægerådet bedes begrunde sit svar samt om muligt angive graden af sandsynlighed.

”Beskrevne tilstand hovedpine m.m.” har ikke en klar og præcis lægefaglig definition, hvorfor Retslægerådet har besvaret spørgsmålet i relation til hovedpine. Retslægerådet finder spørgsmålet til dels hypotetisk. Retslægerådet finder i sagens akter ikke oplysning om hovedpine forud for den aktuelle besvimelse og kan ud fra sagens akter konstatere, at sagsøger efter besvimelsen får hovedpineklager.

Spørgsmål 3:

Retslægerådet bedes redegøre for, om det må antages at have betydning for skadens opståen eller omfang, hvad underlaget bestod af? I bekræftende fald bedes Retslægerådet nærmere redegøre for betydningen.

Retslægerådet bedes begrunde sit svar samt om muligt angive graden af sandsynlighed.

Postcommotionelt syndrom kan opstå selv efter mindre hovedtraumer (som dette). Retslægerådet besvarer ikke spørgsmål af teknisk karakter og andre forhold end underlag kan have betydning for hvor stor energi der er i et traume.”

Retsgrundlaget

Arbejdsskadesikringslovens § 1, stk. 1, § 5 og § 6, stk. 1, har følgende ordlyd:

”§ 1. Formålet med denne lov er at yde erstatning og godtgørelse til tilskadekomne eller deres efterladte ved arbejdsskade. Skaden skal være forårsaget af arbejdet eller de forhold, det foregår under, jf. lovens §§ 5-7, men arbejdsgiveren behøver ikke at have handlet ansvarspådragende. Gennem arbejdsgivernes finansiering af erstatninger m.v. understøttes arbejdsmiljøsystemets forebyggelse af arbejdsskader.

...

§ 5. Ved arbejdsskade i denne lov forstås ulykke, jf. § 6, og erhvervs-sygdom, jf. § 7, der er en følge af arbejdet eller de forhold, det er foregået under, jf. dog § 10 a.

§ 6. Ved en ulykke forstås efter denne lov en personskade forårsaget af en hændelse eller en påvirkning, der sker pludseligt eller inden for 5 dage."

Af de almindelige bemærkninger i lovforslag nr. L 216 til lov om arbejdsskadesikring fremsat den 9. april 2003 fremgår bl.a.:

"3.1. Lovens formål

Det primære formål med arbejdsskadesystemet og arbejdsskadesikringsloven er at sikre, at tilskadekomne og efterladte får en økonomisk kompensation for de helbredsmæssige og sociale følger, arbejdsskaden har forvoldt.

...

Anerkendelse efter loven forudsætter ikke, at arbejdsgiver har handlet ansvarspådragende, men at skaden er forårsaget af arbejdet eller de forhold, hvorunder dette foregår. Det vil sige, at arbejdsgiver har objektivt ansvar for alle skader, der opstår som følge af arbejdet eller de forhold, hvorunder dette foregår. For at en skade kan anerkendes efter loven, skal den opfylde kravene til anerkendelse efter skadesbegreberne, jævnfør lovforslagets §§ 5-7.

...

3.3. Det nye ulykkesbegreb

Det overordnede formål med arbejdsskadereformen er en udvidelse og en forenkling af skadebegreberne, herunder ulykkesbegrebet.

Det tilsigtes derfor med arbejdsskadereformen at udvide skadebegreberne således, at alle skader, hvor der er sammenhæng mellem påvirkninger på arbejdet og skaden, kan anerkendes...

...

Der er tale om en udvidelse af de eksisterende skadebegreber. Det indebærer, at der ikke vil være skader, der kan anerkendes efter gældende regler, der ikke kan anerkendes efter det nye ulykkesbegreb.

På den anden side er det ikke alle skader, der skal anerkendes, når de indtræder på arbejdet.

Der skal fortsat være medicinsk årsagssammenhæng mellem en påvirkning og en skade. Således vil en skade fortsat skulle afvises, hvis den påvirkning, der er tale om, ikke er egnet til at forårsage skaden eller påvirkningen ikke skyldes arbejdet eller de forhold, hvorunder dette foregår."

Af lovforslagets bemærkninger til §§ 5 og 6 fremgår bl.a.:

"Til § 5

Bestemmelsen afløser gældende lovs § 9 og indeholder forslag til lovens skadebegreber.

Det foreslås, at de tidligere 4 skadebegreber reduceres til 2: *“ulykke”* og *“erhvervssygdom.”*

Ved forslaget beskrives generelt, hvad der forstås ved en arbejdsskade. Bestemmelsen indeholder tillige en afgrænsning af lovens dækning, der ikke søger at ændre på gældende administrativ praksis med hensyn til, at skaden skal være opstået som følge af arbejdet eller de forhold, hvorunder dette foregår.

Efter den gældende § 9 er det et krav, at en arbejdsskade skal være opstået som følge af *“arbejdet eller de forhold, hvorunder dette foregår.”* I praksis dækker dette over en betingelse om, at den tilskadekomne, da skaden indtraf, var i arbejde for en arbejdsgiver, og at skaden skyldes arbejdet eller de forhold, hvorunder det er foregået.

Sker skaden eksempelvis i fritiden eller under private ærinder, eller sker skaden på vej til et fast arbejdssted eller på vej hjem fra arbejdsstedet, vil skaden normalt ikke kunne anerkendes som en arbejdsskade, selv om kravene i øvrigt er opfyldt. Der henvises i denne forbindelse til forslaget om at indføre hjemmel for beskæftigelsesministeren til at fastsætte regler om, hvornår skader, der indtræder under befordring til og fra arbejde, er omfattet af loven, jf. forslagets § 4, stk. 3.

Til § 6

...

Årsagsforbindelse mellem personskaden og en hændelse eller påvirkning

Det kræves derefter, at personskaden er forårsaget af en hændelse eller en påvirkning, der har sammenhæng med arbejdet. Der gælder almindelige krav til beviset for en årsagssammenhæng. Kun hvis der efter oplysning af sagen ikke kan sandsynliggøres en årsagssammenhæng, vil sagen blive afvist.

Arbejdsskadereformen ændrer således ikke beviskravet.

Det betyder, at der skal foretages en bevismæssig bedømmelse af de foreliggende oplysninger og en juridisk/lægelig vurdering af, om der kan antages at være årsagssammenhæng mellem hændelsen eller påvirkningen og skaden.

Ved de oplagte skader, hvor der er en hændelse eller en påvirkning, der umiddelbart kan anses for at være årsag til skaden, stilles der som efter gældende regler ikke store krav til beviset. Det gælder for eksempel postbudet, der får en tagsten i hovedet og får et kraniebrud.

Ved skader, der kan opstå uden kendt ydre årsag, indebærer kravet til bevis, at der vil blive stillet krav til specielt den lægelige vurdering af, om der er en påvirkning, der kan forklare skaden. Skader, der kan opstå uden kendt ydre årsag, er blandt andet skader på muskler, nerver, sener og led.

...

En påvirkning kan anses for at være årsag til en skade, når der er en biologisk naturlig og logisk forklaring på, at skaden opstod som følge af en hændelse eller påvirkning på arbejdet.

..."

Af Ankestyrelsens principafgørelse 16-14 fremgår bl.a.:

"Principafgørelsen fastslår

Personskader, der sker på arbejdet og under arbejdets forhold, er som udgangspunkt omfattet af arbejdsskadeloven.

Når personskaden er forårsaget af et ildebefindende eller sygdomsanfald, der ikke skyldes arbejdet eller arbejdets forhold, er personskaden ikke omfattet af loven.

Dette gælder dog ikke, hvis det indtrufne ildebefindende eller sygdomsanfald får alvorligere følger som følge af arbejdet eller forholdene på arbejdspladsen. I sådanne tilfælde vil personskaden i form af den alvorligere følge være omfattet af loven. Det er således et krav, at der skal være en skadefølge, der kun kan være indtrådt på grund af ildebefindendet eller sygdomsanfaldet på arbejdspladsen.

Arbejdsgiverens ansvar

Det følger af lovens formål, at alle skader, der sker på arbejdspladsen, som udgangspunkt er arbejdsgivers risiko. Sikringspligten gælder, selvom arbejdsgiveren ikke har handlet ansvarspådragende.

Arbejdsgiverens sikringspligt betyder, at personskaden som hovedregel er omfattet af loven i henhold til § 5, hvis det kan bevises, at personskaden sker, mens den tilskadekomne udfører arbejde for arbejdsgiveren eller under de forhold, arbejdet er foregået.

Arbejdsgiverens sikringspligt betyder således, at personskaden er omfattet af loven. Men det er fortsat et krav, at lovens betingelser for en ulykke er opfyldt, førend personskaden kan anerkendes som arbejds-skade.

Hvornår kan et ildebefindende eller sygdomsanfald være omfattet af loven?

Et ildebefindende eller sygdomsanfald på arbejdspladsen er omfattet af loven, når dette er forårsaget af arbejdet eller forholdene på arbejdet. Det kan for eksempel være tilfældet, hvis den tilskadekomne bliver forgiftet af dampe på arbejdet.

Hvis et ildebefindende eller sygdomsanfald er forårsaget af forhold, der ikke skyldes arbejdet eller arbejdets forhold, er anfaldet ikke omfattet af loven. Følgerne af et sådant anfald vil derfor som udgangspunkt heller ikke være omfattet af loven.

Personskader som følge af et ildebefindende eller sygdomsanfald, der skyldes andre forhold end arbejdet, kan være omfattet

Efter praksis kan følgerne af et ildebefindende eller sygdomsanfald, der skyldes andre forhold end arbejdet, være omfattet af loven. Dette kræver, at følgerne er blevet alvorligere på grund af arbejdsforholdene.

Det følger af ovenstående hovedregel, at den alvorligere personskade er omfattet af loven, hvis det indtrufne ildebefindende sker, mens den tilskadekomne udfører arbejde for arbejdsgiveren eller under de forhold, arbejdet i øvrigt foregår.

Der er for eksempel tale om personskader, der er omfattet af loven i følgende tilfælde:

- Den tilskadekomne får et ildebefindende, mens han står på en stige og udfører arbejde for arbejdsgiver. Han falder ned og pådrager sig en skade i ryggen.

Den tilskadekomne besvimer, mens han står og arbejder for arbejdsgiver. Han falder om, slår hovedet i faldet og pådrager sig en hjernerystelse.

- Det ildebefindende, der ikke er forårsaget af arbejdet eller arbejdets forhold, og de gener det normalt medfører i form af for eksempel svimmelhed er fortsat ikke omfattet af loven, da det er forårsaget af andre forhold end arbejdet og ikke forværret som følge af arbejdet eller arbejdets forhold. Skaden i ryggen og hjernerystelsen er omfattet af loven og skal vurderes i henhold til lovens § 6.

Vi foretager ikke en sandsynlighedsvurdering af skaden

Vi foretager som konsekvens af arbejdsgiverens sikringspligt ikke en sandsynlighedsvurdering af, om tilskadekomne ville være kommet ligeså slemt til skade, hvis den samme situation var opstået andre steder end på arbejdet.

Vi sonderer ikke imellem, hvilke dele af personskaden tilskadekomne under alle omstændigheder ville have pådraget sig, hvis han for eksempel besvime andre steder end på arbejdet, og hvilke dele af personskaden, som arbejdets forhold har forværret."

Anbringender

A A/S har til støtte for den nedlagte påstand anført navnlig, at Ankestyrelsens afgørelse af 7. juni 2019 skal tilsidesættes, da afgørelsen er i strid med arbejdsskadesikringslovens §§ 5 og 6, forarbejderne og praksis. Det er skadelidte, som skal bevise, at tilskadekomsten og følgerne heraf er en arbejdsskade i lovens forstand, og denne bevisbyrde er ikke løftet. Et ildebefindende eller sygdomsanfald, der ikke skyldes arbejdet eller arbejdets forhold, men som sker i forbindelse med arbejdet, er ikke omfattet af loven. Der er ikke bevis for, at skadelidtes ildebefindende skyldes arbejdet eller arbejdets forhold, eller at besvimmelens følger er forværret af arbejdets forhold. Efter principafgørelse 16-14 kan skader, der følger/udløses af skadelidtes egne forhold, kun anerkendes som

arbejdsskader, hvis skadens omfang/følger er blevet alvorligere på grund af arbejdsforholdene. Følgerne, som skadelidte pådrog sig i forbindelse med sin besvimelse, skal ikke anerkendes som en arbejdsskade, da skadefølgerne er en direkte følge af hendes egne forhold/sygdomsanlæg, og da de er ikke blevet alvorligere på grund af arbejdsforholdene. Ankestyrelsen skulle have vurderet, om der skete en merskade hos skadelidte, og om merskaden var en følge af arbejdsforholdene, hvilket Ankestyrelsen har undladt. Ankestyrelsens afgørelse hviler på en uhjemlet praksis med skøn under regel, idet der ikke foretages en sandsynlighedsvurdering af skaden, hvilket ikke har støtte i lovens §§ 5 og 6 eller forarbejderne. Skadelidte skal bevise, at besvimelsens følger er forværret af arbejdets forhold, og Ankestyrelsen skal foretage en egentlig bevisbedømmelse af, om betingelserne for at anerkende, at der er sket en merskade som følge af arbejdets forhold, er opfyldt, hvilken bevisbyrde ikke er løftet i nærværende sag. Østre Landsrets dom refereret i FED2017.23Ø har fastlagt, at der skal foretages en konkret vurdering i hver eneste sag af, om den personskade, en skadelidte har pådraget sig, er blevet alvorligere ved, at vedkommende befandt sig på sin arbejdsplads frem for et hvilket som helst andet sted.

Ankestyrelsen har til støtte for påstanden om frifindelse anført navnlig, at der ikke er grundlag for at tilsidesætte Ankestyrelsens afgørelse af 7. juni 2019, hvorved Ankestyrelsen fandt, at B's posttraumatiske hovedpine er en arbejdsskade. Hovedreglen efter arbejdsskadesikringslovens § 5 er, at skader, der indtræder i arbejdstiden, er omfattet af loven, hvilket forarbejderne sammen med formålsbestemmelsen viser. En personskade, der sker under udførelsen af arbejde for arbejdsgiveren, er således som udgangspunkt arbejdsgiverens risiko. Som anført i principafgørelse 16-14 skal der ikke foretages en sandsynlighedsvurdering af, om den tilskadekomne ville være kommet lige så slemt til skade, hvis skaden var opstået andre steder end på arbejdet. Afgørende er, om forholdene på arbejdspladsen (indretning mv.) er årsag til en skade, der rækker ud over selve besvimelsen og de umiddelbare følger (utilpashed, kvalme mv.). Det har ingen støtte i loven eller forarbejderne, at der skal foretages en vurdering af, om skaden er blevet værre som følge af forholdene på arbejdspladsen sammenlignet med den hypotetiske situation, at hændelsesforløbet havde fundet sted uden for arbejdstiden, heller ikke i sager om besvimelse. Da der efter loven ikke skal foretages en sandsynlighedsvurdering, er det ikke i strid med lovens bevisbyrderregel eller udtryk for skøn under regel, at Ankestyrelsen ikke foretager en sandsynlighedsvurdering. Landsrettens dom gengivet i FED2017.23Ø er i overensstemmelse hermed. Der er ikke modstrid mellem de to dele af principafgørelse 16-14, da der ved begrebet "alvorligere følger" menes en merskade ud over selve besvimelsen. Det gøres gældende, at B's hovedpine skyldes, at hun slog hovedet i gulvet på arbejdspladsen, efter hun var besvimet, og hendes hovedpine er derfor en følge af arbejdet eller de forhold, hvorunder det er foregået. Til støtte for påstanden om hjemvisning har Ankestyrelsen anført, at hvis retten finder grundlag for at tilsidesætte Ankestyrelsens

afgørelse, men ikke finder at kunne give A A/S fuldt medhold i anerkendelsespåstanden, kan sagen hjemvises til fornyet behandling.

Landsrettens begrundelse og resultat

B sad den 3. oktober 2016 ved sit skrivebord på arbejdspladsen og arbejdede på sin pc, da hun pludselig besvimede. Hun faldt og slog hovedet i gulvet, hvorved hun pådrog sig posttraumatisk hovedpine. Ankestyrelsen har ved afgørelse af 7. juni 2019 anerkendt B's personskade i form af posttraumatisk hovedpine som en arbejdsskade.

Sagen angår, om den skade, som B pådrog sig, da hun besvimede på sin arbejdsplads, er en arbejdsskade efter arbejdsskadesikringslovens § 5, jf. 6, og således er en følge af arbejdet eller de forhold, det er foregået under. Der er enighed mellem parterne om, at selve det ildebefindende, der førte til, at B besvimede, ikke er en følge af arbejdet eller arbejdets forhold. Der er endvidere enighed om, at B ville have fået de samme følger, såfremt hændelsen var sket under præcis de samme fysiske omstændigheder hjemme hos hende selv eller et tredje sted.

Det fremgår af arbejdsskadesikringslovens § 1, at formålet med loven er at yde erstatning og godtgørelse til tilskadekomne eller deres efterladte ved arbejdsskade. Skaden skal være forårsaget af arbejdet eller de forhold, det foregår under, jf. lovens §§ 5-7, men arbejdsgiveren behøver ikke at have handlet ansvarspådragende. Efter § 5 forstås ved en arbejdsskade blandt andet en ulykke, jf. lovens § 6, der er en følge af arbejdet eller de forhold, det er foregået under.

Det er i forarbejderne til arbejdsskadesikringslovens § 5 anført, at det er en betingelse, at den tilskadekomne, da skaden indtraf, var i arbejde for en arbejdsgiver, og at skaden skyldes arbejdet eller de forhold, hvorunder det er foregået. Sker skaden eksempelvis i fritiden eller under private ærinder, eller sker skaden på vej til et fast arbejdssted eller på vej hjem fra arbejdsstedet, vil skaden normalt ikke kunne anerkendes som en arbejdsskade, selv om kravene i øvrigt er opfyldt.

Idet B sad og arbejdede på sin pc ved sit skrivebord på arbejdspladsen, da hun besvimede og slog hovedet i gulvet, finder landsretten herefter, at B's personskade i form af posttraumatisk hovedpine er en følge af arbejdet eller de forhold, hvorunder det er foregået, og at skaden således er en arbejdsskade, jf. arbejdsskadesikringslovens § 5, jf. § 6. Det forhold, at B fik et ildebefindende og besvimede, og den omstændighed at B ville have fået de samme følger, såfremt hændelsen var sket et andet sted end på arbejdspladsen, kan ikke føre til et andet resultat.

Der er derfor ikke grundlag for at tilsidesætte Ankestyrelsens afgørelse af 7. juni 2019.

Landsretten tager herefter Ankestyrelsens påstand om frifindelse til følge.

Efter sagens udfald skal A A/S i sagsomkostninger betale 40.000 kr. til Ankestyrelsen til dækning af udgifter til advokatbistand inkl. moms. Ud over sagens værdi er der ved fastsættelsen af beløbet til advokat taget hensyn til sagens omfang, forløb og betydning.

THI KENDES FOR RET:

Ankestyrelsen frifindes.

I sagsomkostninger skal A A/S inden 14 dage betale 40.000 kr. til Ankestyrelsen. Beløbet forrentes efter rentelovens § 8 a.

RETEN PÅ FREDERIKSBERG RETSBOG

Den 7. januar 2020 holdt Retten på Frederiksberg møde i retsbygningen.

Dommer P. G. Jensen behandlede sagen.

Sag BS-40443/2019-FRB

A A/S
(advokat Christina Neugebauer)

mod

Ankestyrelsen
(advokat Inge Houe)

A A/S har anmodet om, at sagen henvises til behandling ved Østre Landsret som første instans.

A A/S har til støtte for anmodningen blandt anført, at sagen er af principiel karakter fordi, praksis på området er overordentlig sparsom. Der findes sagsøgte bekendt ingen domme der tager stilling til den problemstilling som retten skal afgøre i denne sag. Spørgsmålet er, jf. principafgørelse 16-14, om en commotio-skade B pådrog sig i forbindelse med en besvimelse på arbejdspladsen den 7. oktober 2016, er en arbejdsskade når besvimmelsen (selve ildebefindendet der førte til at hun faldt og slog hovedet) ikke er en følge af arbejdet eller de forhold, det er foregået under.

Sagens udfald har væsentlig betydning for andre end parterne, nemlig alle skadelidte der oplever en besvimelse / ildebefindende der ikke er en følge af arbejdet eller de forhold, det er foregået under og kommer til skade i forbindelse hermed.

Ankestyrelsen har tiltrådt, at sagen henvises til Østre Landsret, jf. retsplejelovens § 226, og anført, at Østre Landsret tidligere i FED2017.23 Ø har taget stilling til spørgsmålet om, hvorvidt en personskade som følge af en besvimelse, der skyldes andre forhold end arbejdsskaden, kan være omfattet af arbejdsskadesikringsloven. I den pågældende sag pådrog skadelidte sig imidlertid skaden inden slaget mod arbejdspladsens gulv.

Retten afsagde

K E N D E L S E :

Af de grunde, sagsøgeren har anført, finder retten, at sagen er af principiel karakter, ligesom den har generel betydning for retsanvendelsen og retsudviklingen.

Betingelserne for at henvise sagen til behandling ved landsret som første instans er derfor opfyldt, jf. retsplejelovens § 226, stk. 1.

T H I B E S T E M M E S :

Sagen henvises til Østre Landsret.